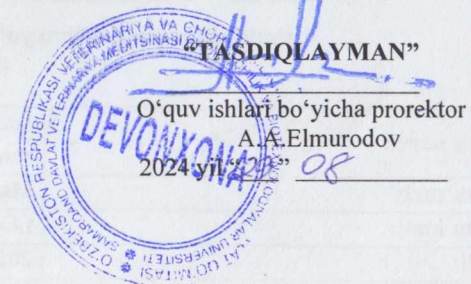

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

**LALMIKORLIKDA OZUQA YETISHTIRISHNING RESUSTEJAMKOR
TEXNOLOGIYALARI
FANI BO‘YICHA**

SILLABUS

(Sirtqi ta’lim 2-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:800000– Qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi va veterinariya

Ta’lim sohasi: 810000– Qishloq xo‘jaligi

Ta’lim yo‘nalishi: 60812200–O‘simlikshunoslik (yaylov cho‘l o‘simlikshunosligi)

Samarqand –2024

Modul / FAN SILLABUSI

Agrotexnologiya fakulteti

60812200—O'simlikshunoslik (yaylov cho'l
o'simlikshunosligi) ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	<i>Lalmikorlikda oziqa yetishtirishning resustejamkor texnologiyalari</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	LOYRT1308
Yil:	2024-2025
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Sirtqi ta'lim
Mashg'ulotlar shakli va semestrda ajratilgan soatlar:	240
Ma'ruza	16
Amaliy mashg'ulotlar	24
Laboratoriya mashg'ulotlari	—
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	200
Kredit miqdori:	8
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Talabalarga lalmikorlikda oziqa ekinlarini ekish usullari va texnologiyasi va resustejamkor texnologiyalar bilan tanishtirishni o'z ichiga oladi. Oziqa ekinlarining tuzilishi yo'nalishga mos fan bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.
------------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Biologiya
2.	Kimyo
3.	Fizika

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	O'simliklar xaqida umumiy nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, ozuqa o'simliklari tuzilishi, biologik xususiyatlarini ochib berish, turi va muhitlariga qarab o'rganish, oziqa yetishtirishda tadqiqotlar olib borishning ilmiy asoslari, ilmiy tadqiqot turlari va elementlari, ilmiy tadqiqotlarda olingan bilimlarni ifoda qilish oziqa yetishtirishda qo'llashni o'rganish
TN2	Joriy qilinayotgan ilmiy eksperimentlar uslubiy jihatdan yangi, zamonaviy texnologiyalarga asoslangan bo'lishi va eng yangi fan yutuqlarini, nazariy-amaliy bilimlarni uzviylik va uzluksizlikda o'rgatish, talabalarning amaliy faoliyatida olgan bilim, ko'nikmalarini kasbiy faoliyatida qo'llay olishiga erishish
TN3	Lalmikor maydonlarning turlari, xilma-xilligi, o'ziga xos xususiyatlari va ob-havo sharoitlari, iqlimi to'g'risida tushunchaga ega bo'lishlari zarur;
TN4	Lalmikor maydonlar va lalmikor maydonlarda o'sishga moslashgan o'simliklar ularni morfologiyasi, biologiyasini bilishlari lozim
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	O'simliklar tuzilishi va morfologiyasini aniqlay oladi;
TN6	O'simliklarning tashqi tuzilishiga qarab qaysi oilaga taalluqli ekanligini farqlay oladi;
TN7	O'simliklarning o'sishiga ta'sir etuvchi omillar va rivojlanish bosqichlariga baho bera oladi;
TN8	Xar xil oilaga mansub o'simliklarni solishtirganda tashqi tuzilishini biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Lalmikorlikda ozuqa yetishtirishning resurstejamkor texnologiyalari" faniga

	kirish. Maqsad va vazifalari, qishloq xo'jaligida tutgan o'rni.
M2	Dunyo lalmikor maydonlarida qo'llanilayotgan qishloq xo'jaligida tuproqni himoyalovchi va resurtejoyvchi texnologiyalar. Respublika lalmikorlik hududlarida almashlab ekish tizimlari
M3	Lalmi yerlarda bug'doy va arpa yetishtirish texnologiyasi
M4	O'zbekiston sharoitida lalmi yerlarda sulii va tariq yetishtirish texnologiyasi .
M5	Lalmikorlikda no'xat va mosh yetishtirish texnologiyasi
M6	Lalmi yerlarda kungaboqar yetishtirish texnologiyasi
M7	Lalmi yerlarda maxsar va kunjut yetishtirish texnologiyasi
M8	Lalmikorlikda poliz ekinlarni ozuqa sifatida yetishtirish
Mashg'ulotlar shakli:amaliy mashg'ulotlar(A)	
A1	Qishloq xo'jaligidagi hozirgi uchrayotgan muammolar. Respublika lalmikor maydonlari ob-havo sharoitlarining tahlili, namgarchilik, yog'in miqdori bo'yicha guruhlanishi
A2	Dunyo mamlakatlarida ekinlarni tomchilatib sug'orishning holati. O'zbekistonda tomchilatib sug'orish texnologiyasini amalga oshirish Tomchilatib sug'orish usullari va turlari
A3	Yerga ishlov berish sifatini belgilovchi omillar va ko'rsatkichlar. Respublikada lalmikorlik hududlarida almashlab ekish tizimlari Almashlab ekish tizimidagi qoplama ekinlar. Qoplama ekinlar turlari, biologiyasi va morfologiyasi
A4	Lalmikor maydonlarda tarqalgan begona o'tlar va zararkunandalarga qarshi kurash Mahalliy sharoitlarda qishloq xo'jaligida tuproqni himoyalovchi va resurtejoyvchi agrotexnologiyalarni ishlab chiqarish sharoitida sinash va joriy
A5	Bug'doyning ahamiyati, tarixi, ekilish mintaqalari, sistematikasi.
A6	Arpaning chorva mollarini ozuqlantirishda va ozuqa bazasida tutgan o'rni
A7	Lalmikor yerlarda javdar va tariq yetishtirish texnologiyasi.

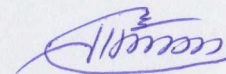
Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	Xalilov N. – "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasii professori, q.x.f.d. Kosimova Sh. – "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasii katta o'qituvchisi, q.x.f.f.d (PhD).
E-mail:	sh.kosimova@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasii
Taqrizchilar:	1. O.M.Sulaymonov-SamDU Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovgat xavfsizligi instituti, Meva-sabzavotchilik va uzumchilik kafedrasii katta o'qituvchisi q.x.f.f.d (Phd) 2. B.Abduxalikova- SamATI Agrobiotexnologiya kafedrasii mudiri v.b. dosent q.x.f.f.d, PhD

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29 08 dagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasining 2024 yil 28 08) dagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma
boshlig'i, professor: v.b.

R.Ro'ziqulov

Fakultet dekani:

E.Berdimuratov

Kafedra mudiri:

N.Xalilov

Tuzuvchilar:

N.Xalilov

Sh.Kosimova

➤ fanga tegishli qonunlar va boshqa meʼyoriy-xuquqiy xujjatlarni toʻliq oʻzlashtirgan boʻlsa;

➤ fanga tegishli mavzulardan biri boʻyicha ilmiy maqola chop ettirgan boʻlsa;

➤ tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

➤ **b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

➤ fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yoʻl qoʻymas;

➤ fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan boʻlsa;

➤ fan boʻyicha berilgan vazifa va topshiriqlarni oʻquv dasturi doirida bajarsa;

➤ fan boʻyicha berilgan savollarga toʻgʻri javob bera olsa;

➤ fan boʻyicha konspektini puxta shakllantirgan boʻlsa;

➤ fan boʻyicha mustaqil topshiriqlarni toliq bajargan boʻlsa;

➤ fanga tegishli qonunlar va boshqa meʼyoriy xujjatlarni oʻzlashtirgan boʻlsa.

➤ **v) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

➤ fan haqida umumiy tushunchaga ega boʻlsa;

➤ fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yoʻl qoʻyilsa;

➤ bayon qilish ravon boʻlmasa;

➤ fan boʻyicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;

➤ fan boʻyicha matn puxta shakllantirilmagan boʻlsa.

➤ **g) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:**

➤ fan boʻyicha mashgʻulotlarga tayorgarlik koʻrilmagan boʻlsa;

➤ fan boʻyicha mashgʻulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega boʻlmasa;

➤ fan boʻyicha matnlarni boshqalardan koʻchirib olganligi sezilib tursa;

➤ fan boʻyicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yoʻl qoyilgan boʻlsa;

➤ fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

➤ fanni bilmasa.

A8	Sulining va tritikalening yem-xashaklik xususiyati, chorva mollari ozuqlantirishda va ozuqa bazasida tutgan oʻrni
A9	Noʻxatning chorva mollari ozuqlantirishda va ozuqa bazasida tutgan oʻrni
A10	Moshni ozuqa sifatida lalmi yerlarda yetishtirish texnologiyasi
A11	Lalmi yerlarda kungaboqar, maxsar va kunjut yetishtirish texnologiyasi
A12	Poliz ekinlarining chorva mollari ozuqlantirishda tutgan oʻrni

Mustaqil taʼlim (MT)		soat
1	Yerga ishlov berish sifatini belgilovchi omillar va koʻrsatkichlar.	8
2	Qishloq xoʻjaligida yangi texnologiyalardan foydalanish.	8
3	Sugʻorishga tatbiq etilayotgan innovatsion suvtejamkor texnologiyalar va ulardan foydalanishni tashkil etish	8
4	Lalmikorlikda tomchilatib sugʻorish tizimlari va qishloq xoʻjalik ekinlarini sugʻorishda ulardan samarali foydalanish tadbirlari	8
5	Bugʻdoy yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar.	8
6	Arpa yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar	8
7	Tritikale yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar	8
8	Javdar yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar.	8
9	Suli yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar	8
10	Tariq yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar.	8
11	Noʻxatyetishtirishda resurstejamkortexnologiyalar.	8
12	Mosh yetishtirishda resurstejamkortexnologiyalar	8
13	Kungaboqar yetishtirishda resurstejamkortexnologiyalar	8
14	Maxsar yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar	8
15	Kunjut yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar.	8
16	Yem-xashak ekinlari yetishtirishda zamonaviy innovasion	8

	texnologiyalar	
17	Poliz ekinlari yetishtirishda resurstejamkor texnologiyalar	8
18	Qishloq xo'jaligidagi hozirgi uchrayotgan muammolar.	8
19	Dunyo mamlakatlarida ekinlarni tomchilatib sug'orishning holati.	8
20	Yerga ishlov berish sifatini belgilovchi omillar va ko'rsatkichlar.	8
21	Lalmikor maydonlarda tarqalgan begona o'tlar va zararkunandalarga qarshi kurash	8
22	Respublika lalmikor maydonlari ob-havo sharoitlarining tahlili, namgarchilik, yog'in miqdori bo'yicha guruhlanishi	8
23	Mahalliy sharoitlarda qishloq xo'jaligida tuproqni himoyalovchi va resurtejoychi agrotexnologiyalarni ishlab chiqarish sharoitida sinash va joriy etish	8
24	O'zbekistonda tomchilatib sug'orish texnologiyasini amalga oshirish Tomchilatib sug'orish usullari va turlari	8
25	Respublikada lalmikorlik hududlarida almashlab ekish tizimlari Almashlab ekish tizimidagi qoplama ekinlar. Qoplama ekinlar turlari, biologiyasi va morfologiyasi	8
	Jami	200

Asosiy adabiyotlar	
1.	Atabayeva X.N., Xudayqulov J.B. O'simlikshunoslik. Darslik Toshkent. Fan va texnologiyalar, 2018 yil.
2.	Nurbekov A.I., Xaydarov B.D., Yusupov X., Muratkasimov A.S., Nishanov J.A. Lalmikor maydonlarda tuproqni himoyalovchi va resurtejoychi texnologiya asosida boshqoli don ekinlarini yetishtirish bo'yicha tavsiyanoma. G'allorol, 2022 yil.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.

2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
6.	Margaret J. McMahon, Anton M. Kofranek, Vincent E. Ubatzky. Plant science- New York, 2011.
7.	Chandrasekaran B., Annadurai K., Samasundaram E.A textbook of Agronomiy. New aje international (P) limited, publishers, Copyright, New Delhi 2010

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishilozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;